

Veileder for oppfølging av skadet fugl



Dyrebeskyttelsen Norge



Alle foto: Dyrebeskyttelsen Norge Ringerike/Halvorsen/Munkhaugen

INNHOOLD

Innledning	3
Hva gjør du først?	3
De vanligste skadene	3
Artsgrupper	
Måker	6
Småfugl	8
Duer	9
Kråkefugler	10
Svaner	11
Ender	12
Gjess	13
Alkefugler	14
Rovfugler og ugler	15
Oversikt over grunnleggende kosthold	16
Generelle hensyn	17



Veileder for oppfølging av skadet fugl fra Dyrebeskyttelsen Norge

Innledning

Informasjonsheftet er ment som et nyttig supplement til personer som ønsker å hjelpe skadde eller syke fugler. Heftet sikter også på å øke kunnskapen hos den enkelte når det kommer til håndteringen av ville fugler. Heftet vil være nyttig for personer som har en veiledende rolle innen fuglevern.

Leseren vil finne mye nyttig informasjon om de vanligste skadene og sykdommene fuglene blir utsatt for. Heftet inneholder også informasjon om de forskjellige fugleartene man treffer i norsk fauna, samt ulike konfliktområder som oppstår mellom menneske og fugl.

Foreliggende informasjonshefte beskriver i hovedsak fugler som Dyrebeskyttelsen Norge vanligvis får henvendelser om. Mange av artene i norsk fauna vil derfor ikke beskrives i detalj.

Det anbefales alle som driver med rehabilitering av fugl å knytte til seg kontakter i nærområdet. Det kan f.eks. være:

Dyrleger som er kyndige på fugl (eller villige til å ta imot og lære).

NOF (Norsk Ornitologisk Forening), en landsomfattende organisasjon for alle fugleinteresserte. De arbeider for å øke kunnskapen om fuglelivet samt verne om fuglenes livsvilkår, og er en verdifull kontakt på flere måter.

Viltnemda kan være grei å ha en god dialog med – iblant kommer man over fugler som er så skadet at de må avlives, og man klarer ikke å få tak i dem selv. Disse er det også greit å informere om at man driver med rehabilitering og kan kontaktes ved behov.

Andre fuglevernere i distriktet eller nærliggende distrikter er det også praktisk å ha et godt samarbeid med.

Lover og anbefalinger ift. hjelpeplikt

Dyrevelferdsloven §4 sier [...] «*enhver som påtreffer et dyr som åpenbart er sykt, skadet eller hjelpeløst, skal så langt mulig hjelpe dyret.*»⁽¹⁾

Hvis den som finner et skadet dyr selv ikke har mulighet til å hjelpe dyret, eller bringe det til veterinær, plikter personen å kontakte andre instanser som kan hjelpe til. For eksempel politiet eller viltnemnda.

Utgiftene i forbindelse med nødhjelp hos veterinær, dekkes av staten, men det strekker seg kun til å dekke avlaving eller akutthjelp og ikke videre behandling eller rehabilitering.

Nødavliving

Hvis man ikke innen rimelig tid får kontakt med en kyndig person og må foreta en nødavliving, er det svært viktig at dyret skal skånes for unødig lidelse ved avlavingen. Ved nødavliving skal man sikre alle nødvendige tiltak for å avlive dyret raskest mulig.

Aktuelle vurderinger før man tar inn en skadet villfugl

Viltlovgivningen forbyr å holde ville dyr i fangenskap. Men, det er tillatt å ivareta syke eller skadde dyr i en begrenset periode for rehabilitering, hvis man gjør dette i samarbeid med en veterinær og melder fra til Mattilsynet. Forutsetningen for det er at dyret raskt kan settes ut igjen og klare seg på egenhånd i naturen.⁽²⁾

Husk at ville dyr lett blir påført ytterligere belastninger ved å være i fangenskap, og at avlaving noen ganger kan være det beste valget. Ville dyr som tas inn for rehabilitering bør alltid kunne settes ut i naturen igjen og tilbys full livskvalitet. Ville dyr som ikke kan tilbakeføres i naturen bør vurderes å avlives.

Hva gjør du først?

Hva gjør du når du oppdager en skadet fugl?

Hvis du ikke har mulighet til å fange fuglen selv, kontakt noen som kan og følg med på fuglen slik at den ikke er borte når den som skal fange den ankommer funnstedet. Vær sikker på at fuglen er skadet før du eventuelt prøver å fange den.

Undersøk fuglen, kan du se noen synlige skader? Vinge som henger, sår eller blod, halter den? Er fuglen tynn? Dette sjekkes ved å kjenne på fuglens brystparti. Stikker brystbenet mye frem er fuglen tynn, og vanligvis et tegn på at sykdom/skade ikke har oppstått nylig. Se etter tegn på diaré, om det er avføring i fjærene bak. Mangler fuglen fjær noe sted på kroppen? Fremstår ikke fuglen som våken og følger med på omgivelsene? Ved noen av disse funnene bør det henvises til veterinær.

De vanligste skadene

Kollisjonsskader er noe vi får mange henvendelser om, og ofte fugler som har flydd på vinduer eller truffet andre ting. Kollisjoner resulterer vanligvis i hjerne-rystelse. Om en ikke ser fysiske skader, bør fuglen tas inn og legges på et mørkt og rolig sted i noen timer. Fuglen skal legges i en eske eller lignende, som gjør at den ikke kan fly rundt og skade seg hvis den skulle kvikne til. Legg gjerne et håndkle inn i esken for å gjøre det mer behagelig for fuglen. Det er viktig å ikke forstyrre fuglen mens den hviler etter kollisjonen. Den trenger hverken å tilbys mat eller vann, da den i første omgang kun trenger hvile. De fleste kommer seg og kan settes ut etter en time eller to, mens andre kan trenge lenger tid. Hvis fuglen ikke flyr igjen etter 24 timer bør den undersøkes av veterinær.

Katter dreper ca. 7 millioner fugler i Norge hvert år, ifølge en rapport fra NOF.³ Kattene tar hovedsakelig syke, gamle og unge fugler. Veldig mange av fuglene blir stygt skadet, men ikke drept. Spesielt om våren opplever vi flere henvendelser daglig der husets katt har kommet bærende på en fugleunge. Kattens bitt medfører stor infeksjonsfare, derfor bør fuglen gis antibiotika umiddelbart. Mange arter (f.eks. trost, stær, finker) har ungene på bakken i flere uker før de er flyvedyktige. I denne perioden er de spesielt sårbare overfor katter.

Fiskeutstyr forårsaker mye skade på fugler.. Vannfugl og måker er spesielt utsatt. Kroker i kroppen må som oftest tvinges gjennom, slik at mothaker kan klippes av. Sitter den veldig vanskelig til kan man med fordel oppsøke veterinær og få den fjernet. Snøre som blir kastet på strender og andre steder vikler seg rundt kroppsdeler på fuglen og gnager seg gjennom skinn og bein over tid, slik at fuglen vil få betydelige funksjonsnedsettelse. Noe av dette kan fjernes på stedet, eventuelt kan man be om hjelp hos veterinær.

I byene er det veldig vanlig med duer som har fått tråd, hår eller annet surret rundt føttene, dette kan som regel fjernes på stedet.

Olje og diesel bryter ned det isolerende fettlaget på fjærdrakten til fuglene, slik at det kan trenge gjennom fjærene og kjøle ned fuglen. Fuglen vil da som regel dø pga. hypotermi (nedsatt kroppstemperatur). Det er forskjell på skadeomfanget, med tanke på tung- og lettolje. Lettolje kan vaskes vekk med bl.a. Zalo, men fuglen må få tid til å bygge opp fettlaget igjen, som gjør den flytedyktig før evt. utsetting.



Sult og utmattelse

I de kaldeste månedene er det ikke uvanlig at fuglene sliter med å skaffe nok mat. Kulda gjør at de trenger ekstra energi. Derfor blir fuglene lettere utmattet enn i sommerhalvåret. Publikum kan finne påfallende mange utmattede fugler om vinteren, noe som er årsaken til at Dyrebeskyttelsen Norge har tatt inn mange fugler for å føre dem opp i noen dager. Slik kan fuglen samle nye krefter før den slippes ut igjen. Når vi tar fugler inn fra kulda, er det viktig å huske på at de må ha en myk overgang, grunnet store temperaturforskjeller. De vil ikke overleve rask overgang fra romtemperatur til kuldegrader, og motsatt. Derfor er det viktig med akklimatisering.

Fugleunger

Hos mange arter oppholder fugleungene seg på eller nær bakken en stund før de er flyvedyktige. Mange oppfatter fugleungene som forlatte og hjelpeløse. Det er viktig at man lar disse ungene være i fred, da foreldrene som oftest er i nærheten. Er man i tvil kan man observere ungen på avstand i noen timer før man vurderer å hjelpe den. Unger som sitter farlig til, langs veier, parkeringsplasser o.l. kan flyttes noen meter inn på nærmeste trygge område. Foreldrene vil ikke reagere på at de er berørte av menneskehender. Velger man å ta med en fugleunge hjem for å mate den opp, må man være oppmerksom på at den går glipp av mye viktig læring og at det vil bli en utfordring å sette den ut igjen. Ofte vil andre fugler skade ungen når den er blitt stor og settes ut fri, da de kan oppfatte den som syk fordi den har utviklet unormal atferd og ikke forstår «reglene» som gjelder blant fuglene ute. Det å finne mat selv kan også være en utfordring for den. Vær obs på at ville fugler hører til ute i naturen og at de vanskelig kan få god livskvalitet i fangenskap.

Førstehjelp for fugleunger

Fugleunger som med sikkerhet er forlatt og som du velger å ta inn trenger i første omgang mat og varme. Finn ut art og alder på fuglen for å finne ut hvilken type mat den trenger og hvor ofte. Er du i tvil bør du søke hjelp hos nærmeste kyndige. Aldri gi fuglen væske i nebbet da de veldig ofte får det ned i lungene. Det anbefales heller å påføre vanndråper på utkanten av nebbet med en Q-tips eller sprøyte, slik at dråpene kan vandre innover i nebbet uten at det brukes makt. Fuglen vil svelge av seg selv.

Artsgrupper

Måker i byen

Når man driver med fuglevern, vil man oppleve å få en del henvendelser angående måker på vårparten/tidlig sommer. Ikke fordi de nødvendigvis er syke eller skadet, men fordi de oppleves som et problem. Da måkene ofte hekker i byene vil det på vårparten være unger overalt i bybildet, noe som gjør at vi får meldinger om hjelpeløse, forlatte fugleunger. Disse blir nesten alltid matet av foreldrene, og både mor og far bidrar til å mate barna. Et annet «problem» er at foreldrene forsvare barna sine ved å skrike, stupe etter folk eller bæsje på forbipasserende. Fiskemåke og krykkje velger ofte å hekke på flate tak og i husvegg nær menneskelig aktivitet. Måkene er vernet gjennom naturmangfoldloven, det er dermed straffbart å fjerne reir eller egg.

Mye tyder på at blant annet overfiske fører til at flere måker forlater kystområdene og oppsøker byene våre for å finne næring. I byen finner måkene rikelig med mat, for eksempel ved å spise avfallet vårt. Måker er opportuniste og spiser stort sett alt, både plante- og kjøttbasert føde.

Man kan møte store måkeflokker ved søppeldeponier. På slike plasser er måkene utsatt for mange farer, fordi de kan spise plast eller sette seg fast i plastsnorer og lignende. Fuglene kan dermed dø av sult eller bli tatt av predatorer (rev, mink, hauk, etc.) uten mulighet til å rømme. På søppeldeponier kan måkene også komme i kontakt med kjemikalier som kan føre til forgiftninger og etseskader. Det er mye vi kan gjøre for å forebygge konflikter mellom mennesker og måker. Norsk Ornitologisk Forening har utarbeidet en folder som gir gode tips og triks.

Folderen «Tips og triks til et bedre naboskap med måker» kan hentes her:
<http://www.birdlife.no/naturforvaltning/pdf/maker%20NOF.pdf>

Rehabilitering

Under rehabiliteringen tilrådes bruk av proteinrik mat som fisk og kjøtt. Noen måkearter, som flere andre sjøfugler, tolererer saltet mat til en viss grad på grunn av spesielle kjertler som gjør fuglen i stand til å kvitte seg med saltet. Likevel bør saltfri mat foretrekkes for å unngå risikoen med for mye salt gjennom kosten.



Hettmåke
(*Chroicocephalus ridibundus*)

Småfugl

Folk flest er kjent med småfuglene våre fra føringsbrettet i hagen eller utenfor kjøkkenvinduet. Karakteristiske småfugler på føringsbrettet er meiser, finker, troster, sisiker og spurver. I strenge vintre vil også andre småfugler som egentlig tilhører skogen trekke til bebyggelse og besøke føringsbrettene våre. Småfugl som mates på føringsbrettet er utsatt for kollisjonsskader med vinduer, smitte med virus og bakterier, samt predatorer som katter og rovfugl. Det er viktig med god hygiene på føringsplassen for å forebygge sykdom blant fuglene. Mates fuglene i nærheten av et vindu anbefales det å sette opp klistremerker eller tegne mønstre på vinduene, slik at fuglene kan være obs på denne «usynlige barrieren». Klistremerker og tusj til mønstre kan kjøpes hos Dyrebeskyttelsen Norge, eller «Natur og Fritid»:
<https://www.dyrebeskyttelsen.no/produktkategori/utstyr-til-dyr/>
https://www.naturogfritid.no/Hobby_og_hage/Rovfuglsilhuett/rstadv_J

Rehabilitering

Matvalget avhenger av om du skal mate en frø- eller insektspisende art. Nebbet gir en god indikasjon på hva fuglen bør mates med. Et kraftig nebb som egner seg til å knekke frø er typisk for frøpisere, mens et spisst nebb tyder på en insektspisende fugl. Er du i tvil om hva fuglen bør mates med, kontakt en kyndig person.



Insektspisende (Linerle)



Frøspisende (Dompap)

Duer

I Norge finner vi i hovedsak fire forskjellige ville duearter som har et nokså forskjellig levesett. Disse artene er ringdue, skogdue, tyrkerdue og bydue. Både ringdue og skogdue er trekkfugler, mens tyrkerdue og bydue kan observeres både sommer og vinter. Skogdue er en hullruger - noe som vanskeliggjør det for arten å finne egnede hekkeplasser i et landskap hvor gamle trær med hull fjernes. Ringduen derimot, bygger flate kvistreir og det hender ungene faller ut av reiret før de er flyvedyktige. Arten bydue kan få unger hele året. Kostholdet til de ulike dueartene er svært likt og består i hovedsak av planter (ferske skudd, frø, knopper, bær, urter mm.).

Rehabilitering

Oppbløtt kornblanding, mais og erter kan være alternativer for mating av duer i fangenskap. Brød moset sammen med hardkokt eggeplomme egner seg også, spesielt for unger: mos én eggeplomme og cirka én brødkive med nok vann i til at du får laget små kuler som ikke er så bløte at de går i oppløsning.



Bydue (*Columba livia domestica*)



Ringdue (*Columba palumbus*)

Kråkefugler

Kråkefuglene (deriblant skjære, nøtteskrike, kråke, kaie og ravn) er altetende. Det betyr at kråkefuglene spiser både kjøtt- og plantebasert føde. I naturen spiser de både døde og levende dyr. Hekkeadferden til de ulike kråkefuglene varierer sterkt. Mens kråke og skjære bygger større kvistreir, som kan brukes av andre arter som f.eks. hornugle i påfølgende år, er kaier såkalte hullrugere. Det er ikke uvanlig at kaier velger skorsteiner og andre åpninger i bygninger som hekkeplass. Derfor kan man finne kaieunger i skorsteiner, som ved første øyekast kan virke feilplasserte og hjelpeløse.

Rehabilitering

Under rehabilitering bør protein- og fettrik mat velges. Alternativer er fisk, kjøtt, våtfôr til hund og katt.



Skjære (*Pica pica*)



Kråke (*Corvus cornix*)



Ravn (*Corvus corax*)



Kaie (*Corvus monedula*)

Vannfugler

Svaner

I Norge kan vi observere tre ulike svanearter. Knoppsvane, sangsvane og dvergsvane. Knoppsvanen er utvilsomt den mest kjente arten. Mange knoppsvaner er lite sky og har daglige møter med mennesker. Ved mistanke om fastfrosne svaner/ svaner som ligger stille på isen over tid, bør man observere fuglen over en lengre periode før du tar kontakt med nødetatene. I de fleste tilfeller hviler svanen seg bare på isen uten å sitte fast. Det er ikke uvanlig at svaner hviler seg på isen i lengre perioder, og etter å ha observert fuglen en stund vil man ofte finne ut at fuglen kan forflytte seg uten vansker. I hekkeperioden vil fuglene være beskyttende overfor reir/unger, og det vil da være lurt å vise ekstra hensyn rundt dem og holde avstand.

Rehabilitering

Svaner ernærer seg hovedsakelig på plantebasert kost og det vil derfor være mest hensiktsmessig med plantebasert føde under rehabilitering. For eksempel grovt brød, mais, pellets, kornblanding eller vannplanten vasspest. Pellets kan kjøpes på Felleskjøpet. Under rehabiliteringen av vannfugler vil det alltid være en fordel å kunne bruke et utebur eller voiler, som tilbyr tilstrekkelig med plass for å sikre at fuglene kan bade og vaske seg. Ved å bruke et utebur trenger ikke fuglen å akklimatiseres før utsetting.



Knoppsvaner (*Cygnus olor*)



Sangsvane (*Cygnus cygnus*)

Ender

Endene i Norge kan deles inn i tre grupper. Den ene gruppen betegnes som «dykkender», den andre gruppen kalles «gressender», mens den tredje gruppen går under betegnelsen «fiskeender». Disse tre betegnelse har sitt opphav i endenes strategi ved næringsøk. Den mest kjente andarten i Norge er stokkand. Gressendene spiser hovedsakelig på planter som befinner seg på eller like under vannoverflaten. Dykkender og fiskeender derimot, dykker under vann for å kunne spise vanninsekter, skjell, bløtdyr, kreps, fisk, o.l.

Rehabilitering

Ender ernærer seg hovedsakelig på plantebasert kost og ved rehabilitering vil det være mest hensiktsmessig å tilby plantebasert mat. For eksempel grovt brød, mais, pellets og kornblanding. Under rehabiliteringen av dykke- og fiskeender er det hensiktsmessig å velge proteinrik mat som mark, reker og fisk. Det vil være motstridende å mate en kjøttetende and med plantebasert mat som f.eks. brød.



Stokkender (*Anas platyrhynchos*)



Kvinender (*Bucephala clangula*)

Gjess

I Norge finnes 10 ulike gåsearter og noen av disse er svært spesialisert i forhold til hva slags føde de spiser. Men, i all hovedsak er plantebasert føde førstevalget under rehabilitering av gjess. Den mest kjente gåsearten er kanskje grågåsa som opptrer i parkene i storbyene våre. Andre arter som har gjort byene til leveområdet sitt er hvitkinngås og kanadagås. Mange gåsearter regnes som jaktbart vilt. Gjessene kan leve lenge med skuddskader hvis hagleammunisjon kapsler seg inn i hud- og muskelvev på fuglen, når jegeren har prøvd å skyte gåsa uten å lykkes. Skuddskader kan også medføre alvorlige infeksjoner og funksjonsnedsettelse.

Rehabilitering

Gjess ernærer seg hovedsakelig på plantebasert kost og ved rehabilitering vil det være mest hensiktsmessig å tilby plantebasert mat. For eksempel grovt brød, mais, pellets og kornblanding.



Kortnebbgås (*Anser brachyrhynchus*)



Grågås (*Anser anser*)

Alkefugler

Alkefugler omfatter arter som f.eks. lomvi og alkekonge. Alkefugler er sjøfugler og tilhører havet. Finner du en alkefugl som har kommet på avveie, bør du forsøke å sette den ut i havet så fort du kan, med mindre den er såpass avmagret at den ikke fungerer som den skal. Om høsten og vinteren drar disse fuglene til havs, men enkelte år hender det sterk vind gjør at de kommer ut av kurs og ender opp på uvanlige steder på Østlandet. De kan da dukke opp på fastland, og er hjelpeløse da de ikke greier å komme seg på vingene når de er landfaste. Dessverre dør mange da av sult, påkjørsler og andre skader. En må aldri gi en slik fugl brødmatt da de kun spiser fisk og blir syk av annen føde.

Rehabilitering

Alkefugler bør mates med fisk, skjell- eller krepsdyr.



Lomvi (*Uria aa/ge*)

Rovfugler og ugler

Alle rovfugler og ugler i Norge er fredet, og mange er rødlistet. Oppfølgingen av skadet rovfugl vil kunne gi muligheten til å avdekke miljøkriminalitet. Det finnes eksempler på ulovlig skutt rovfugl og tilfeller av forgiftede dyr. De vanligste skadene oppstår imidlertid som følge av et sammenstøt med et objekt.

Rehabilitering

De fleste rovfuglene som kommer inn bør umiddelbart få behandling mot parasitter med Ivomec eller lignende preparat, da selv de minste sår kan medføre fluelarver. Fluelarvene formerer seg raskt og spiser opp fuglen. Sår på rovfugl medfører som oftest infeksjon, så antibiotika kan med fordel brukes for å forebygge dette. Da de fleste skadene skjer som følge av kollisjon med strømledninger, biler og lignende, bør man ta røntgen av de skadde områdene. Rovfugler er kjøttetere. Bruk f.eks. kylling, og tilsett gjerne beinmel hvis den skal rehabiliteres over lengre tid. Man kan også få kjøpt døde, frosne mus og rotter i enkelte dyrebutikker.



Hornugle (*Asia otus*)







Hønehauk (*Accipiter gentilis*)



Oversikt over grunnleggende kostvalg under rehabilitering av fugl

Artsgruppe	Plantebasert	Animalsk	Altetende
Måker			✓
Småfugl	✓	✓	✓
Duer	✓		
Kråkefugl	✓	✓	✓
Svaner	✓		
Dykkender		✓	
Gressender	✓		
Alkefugler		✓	
Rovfugler og ugler		✓	
Vadefugler		✓	

Vær OBS på at andre anbefalinger kan gjelde for fugleunger, enn det som er vist i listen ovenfor.

Generelle hensyn til forebygging av skader

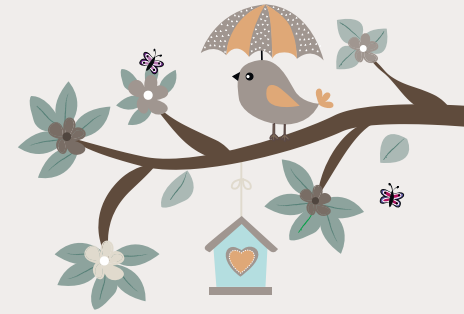
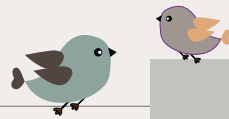
-  Tar man inn en vill fugl må man huske på at det ikke er et tamdyr og at fuglen skal settes ut igjen etter fullendt rehabilitering. Det er helt avgjørende at fuglen ikke håndteres som et familiedyr, for å forhindre at dyret blir vant til kontakt med mennesker og blir tam. En vill fugl vil i utgangspunktet ikke like kontakt med mennesker, hverken kos eller selskap.
-  Fugler som oppbevares hos mennesker bør ikke plasseres slik at de utsettes for dyr eller annet som er naturlige fiender for de i naturen. F.eks. vil det være veldig stressende for en fugl å tilbringe tid i samme rom som hund være veldig stressende for en fugl å tilbringe tid i samme rom som hund eller katt. Når man skal løfte eller håndtere fuglen ved f.eks. mating, er det lurt å bruke et håndkle rundt den slik at den ikke skader seg i forsøket på å komme seg løs.
-  Man bør aldri gi fugler vann direkte inn i nebbet. Altfor ofte får de vannet ned i lufrøret og påfølgende lungeproblemer. Vann bør alltid gis enten via fukt i maten eller ved at man påfører vanndråper på utkanten av nebbet med en Q-tips eller sprøyte, slik at dråpene kan vandre innover i nebbet uten at det brukes makt.
-  I hekkesesongen bør man utvise ekstra hensyn til fuglene og hekkeområdene deres. Hold husdyr som katt og hund unna. Er man nødt til å berge en skadet fugl hvor det pågår hekking, må man være forberedt på å bli angrepet av foreldredyr. F.eks. kan svaner og måker oppleves som aggressive, men de ønsker kun å forsvare sine unger.

-  Husk at i verneområder er det spesielle regler som gjelder, og det er svært viktig å melde fra om og dokumentere brudd på disse. På mange hekkeholmer gjelder ferdselsforbud i hekkeperioden. Vernebestemmelsene er fastsatt i gjeldende verneforskrift som kan hentes via lovdata.no
-  Husk generell båndtvang i hekkesesongen fra 1. april til og med 20. august. Enkelte steder kan denne perioden være utvidet, ta kontakt med kommunen for nærmere informasjon. Mange fugler blir skadet fordi båndtvangen ikke overholdes. Enten ved direkte angrep på fuglene, eller ved at de skremmer vekk rugende foreldre for godt slik at eggene «dør». Det kan være lurt å henge opp plakater og påminne om båndtvangen i aktuelle områder som en forebyggende effekt.

Kilder:

- Dyrevelferdsloven § 4 hjelpeplikt:
<https://lovdata.no/lov/2009-06-19-97/§4>
- Viltforskriften §2-10 Ivaretagelse av vilt for rehabilitering: <https://lovdata.no/LTI/forskrift/2020-04-01-565/§2-10>
- Norsk Ornitologisk Forenings rapport:
https://www.birdlife.no/prosjekter/rapporter/2018_05_NOF.pdf

Funnet en fugleunge utenfor redet?



Har den fjær?

JA

NEI

Virker den hjelpeløs?

Virker den fersk/nyklekket?

Se om det er et rede i nærheten du kan legge den tilbake i. Alternativt trenger den øyeblikkelig hjelp og må tas med inn. Varme og mat er nødhjelp.

Ser den syk eller skadet ut?

JA

Den trenger hjelp. Kontakt nærmeste fuglekyndige/veterinær.

Fang ungen og sett den i en trygg eske eller bur.

To eller flere fugler er funnet døde ved ungen

Ser du noen døde eller skadde voksne fugler i nærheten?

JA

Kun en fugl er funnet død ved ungen.

NEI

NEI

Befinner den seg på et sted der den er i fare?

NEI

Flytt den noen meter til nærmeste trygge område. Foreldrene reagerer ikke på at mennesker har tatt på den.

La den være i fred og følg med fra lang avstand i minst to timer. Dukkert noen av foreldrene opp?

JA

NEI

Den trenger ikke hjelp, la den være i fred





Dyrebeskyttelsen Norge